

Memòria d'Activitats 2015

Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional

Ajuntament de Barcelona

0. Presentació	3
1. Què hem fet? Com ho hem fet? A on ho hem fet? Compliment de les prioritats recollides al Pla de Treball i al Pla Director 2013-2016	5
2. Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament	22
3. Equip humà i col·laboradors	25
4. Convocatòria de subvencions 2015	28
5. Districtes de Barcelona	35
6. Avaluació i rendició de comptes i execució pressupostària	36

0. Presentació

Continuant amb la metodologia emprada l'any passat, aquesta memòria anual recull una anàlisi de totes aquelles iniciatives i actuacions en matèria de cooperació en què ha estat implicat l'Ajuntament de Barcelona a través de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional (fins al mes d'octubre, denominada Direcció de Serveis de Solidaritat i Cooperació Internacional). Considera, per tant, l'execució de programes i projectes (en la forma d'assistències tècniques), la signatura de convenis i protocols, i la subvenció de projectes a iniciativa d'altres actors realitzats durant l'exercici 2015.

Econòmicament, aquest exercici s'ha caracteritzat per una tornada a taxes positives de creixement que van suposar un alleugeriment de les fortes constriccions i limitacions que havien caracteritzat els pressupostos públics els darrers anys. Amb la ferma voluntat de donar resposta a les recomanacions i objectius internacionals de destinar el 0,7% de la Renda Nacional Bruta a ajut oficial al desenvolupament, l'Ajuntament de Barcelona s'ha compromès a anar augmentant progressivament la seva aportació fins arribar al 0,7% dels seus ingressos propis el 2015. En data 30 d'octubre de 2015 el Consell Plenari va aprovar una ampliació del pressupost per al 2015 de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional per import d'1.758.611,70 (inicialment, era de 7.350.000 EUR), per mitjà de la qual els recursos dedicats l'any 2015 a la Cooperació Internacional assoleixen el 0,7% dels ingressos propis de l'Ajuntament: 9.108.611,70. D'aquest pressupost s'ha executat un 98,32% 8.956.729,38.

Totes les iniciatives i actuacions recollides en aquesta memòria s'emmarquen dins el darrer any de vigència i execució del tercer Pla Director (2013-2016), que té com a missió contribuir, des del valor afegit de l'Ajuntament de Barcelona, a l'ampliació de capacitats per promoure el desenvolupament humà sostenible i la construcció d'un model de governança democràtica global d'acord amb una sèrie de prioritats transversals, sectorials i geogràfiques, des d'una perspectiva eminentment urbana. En conseqüència, l'Ajuntament de Barcelona promou un tipus de cooperació que defugint de l'assistencialisme i més enllà de respondre a les inquietuds d'altres actors, es fonamenta en la concertació i, de forma cada vegada més freqüent, l'assumeix directament, posant a disposició de les ciutats i regions sòcies la seva experiència i els seus coneixements.

L'elaboració d'aquesta memòria respon al ferm compromís de l'Ajuntament de Barcelona amb la transparència, en coherència amb les directrius impulsades pels principals acords a nivell internacional per tal de millorar l'eficàcia i l'impacte de la cooperació i del desenvolupament. Amb aquest exercici de rendició de comptes, la ciutadania de Barcelona, així com la resta d'actors de la cooperació de la ciutat i les societats sòcies, podran conèixer i valorar l'ús que fa l'Ajuntament de Barcelona d'aquestes recursos tan preuats.

Amb aquests valors i objectius en ment, per a la memòria d'aquest any s'ha continuat aplicant la mateixa metodologia de l'any anterior. Gràcies al procés de sistematització de la informació referida a les diverses iniciatives endegades, aquesta memòria continua sent un document tant informatiu com accessible, fonamentat en l'anàlisi tant qualitativa com quantitativa de les diverses iniciatives en relació amb els objectius (transversals, sectorials i geogràfics) i fites considerats al Pla Director 2013-2016.

Aquesta memòria s'estructura en sis seccions i es completa amb un annex.

La primera recull una anàlisi quantitativa i qualitativa de les diverses actuacions en què ha estat implicat, d'una manera o una altra, l'Ajuntament de Barcelona. Aquesta anàlisi pren com a referència els tres àmbits de priorització considerats en el Pla director: les prioritats sectorials, les prioritats transversals i les prioritats geogràfiques; i busca retre comptes del treball esmerçat en assolir aquests objectius.

El segon apartat recull l'activitat i les diverses iniciatives sorgides en el si del Consell Municipal de Cooperació al Desenvolupament.

En tercer lloc, es recull informació sobre l'equip humà de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional, el seu treball al llarg de l'any, però també sobre els diferents col·laboradors i personal adscrit a d'altres àrees de l'ajuntament i que fan possible el desplegament d'aquesta política pública.

Al quart apartat s'analitza en profunditat un dels principals instruments amb què compta l'Ajuntament per desplegar la seva solidaritat: la convocatòria Barcelona Solidària 2015. Aquesta es complementa en la secció següent amb una anàlisi de les diverses iniciatives (principalment d'incidència i d'Educació per al Desenvolupament) dutes a terme en els districtes de la ciutat de Barcelona.

Finalment, aquesta memòria aborda les iniciatives engegades per a la promoció de l'avaluació, la rendició de comptes i fer eficaç l'execució pressupostària.

L'annex que acompanya aquesta memòria recull informació sobre cadascuna de les actuacions dutes a terme al llarg d'aquest 2014 ordenades per prioritats sectorials i classificats en funció de la contrapart.

1. Què hem fet? Com ho hem fet? A on ho hem fet?: compliment de les prioritats recollides al Pla de Treball i al Pla Director 2013-2016

A nivell general, al llarg d'aquest 2015 la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional ha estat implicada en més de 300 accions de desenvolupament, d'educació per al desenvolupament i acció humanitària a través d'alguna de les quatre modalitats i instruments previstos al Pla Director:

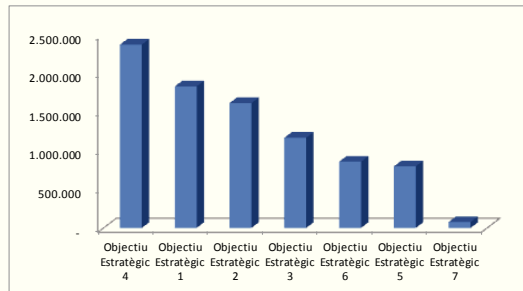
1. Cooperació bilateral directa: quan l'Ajuntament acorda actuacions de cooperació i d'educació al desenvolupament i d'acció humanitària amb les entitats i les institucions els països socis, sense intermediació de tercers.
2. Cooperació bilateral concertada: qualsevol actuació de l'Ajuntament en què alguna o diverses de les fases bàsiques del cicle del programa o projecte es duen a terme d'una manera concertada o amb la mediació d'altres actors de la cooperació al desenvolupament del Nord (convenis).
3. Cooperació bilateral d'iniciativa no governamental: qualsevol iniciativa que provingui d'altres agents de la cooperació catalana que no pertanyin a l'Ajuntament i que es canalitza per mitjà d'aquests agents (convocatòria pública de subvencions).
4. Cooperació multilateral: qualsevol participació i contribució de l'Ajuntament a les actuacions de diversos organismes multilaterals.

Algunes d'aquestes actuacions s'havien iniciat en anys anteriors, altres s'han originat i desenvolupat al llarg del 2015, i de totes elles, algunes estan encara en procés d'execució. El volum total de recursos executats per dur-les a terme ha estat de gairebé nou milions d'euros durant el 2015 (8.956.729,38 euros).

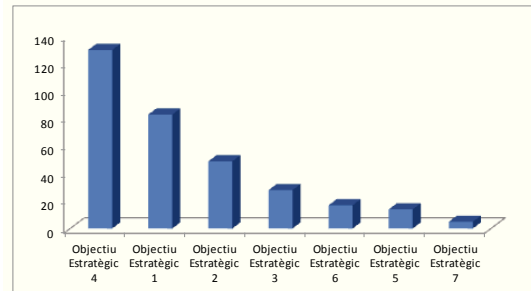
Així mateix, cal considerar que algunes d'aquestes actuacions, com poden ser la signatura de protocols amb ciutats prioritàries, tot i no quedar reflectides en transferència de recursos econòmics, sí que requereixen del temps i de l'esforç del personal de la Direcció per a implementar-les. Per aquesta raó, en la mesura del possible, la radiografia que s'exposa a continuació considera no tan sols el volum de recursos econòmics i financers, sinó també el nombre d'actuacions endegades, en la forma que sigui. Igualment, convé recordar que, tot i que una mateixa actuació pot donar resposta o tractar d'assolir més d'un objectiu estratègic, finalment tota aquesta actuació (incloent-hi tots els recursos associats) s'assigna a un únic objectiu. Així doncs, l'anàlisi que es mostra a continuació pretén ser orientativa i recull les principals característiques del desplegament d'aquesta política pública en el seu conjunt.

En termes generals, tant les diverses actuacions com els recursos econòmics que ha executat la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional han estat formulats per donar resposta als objectius estratègics previstos al Pla Director de la manera que mostren els gràfics següents. En aquest punt, convé destacar que en cap cas el Pla Director estableix una priorització entre aquests objectius amb volums de recursos econòmics específics.

Distribució actuacions 2015 per Objectius estratègics

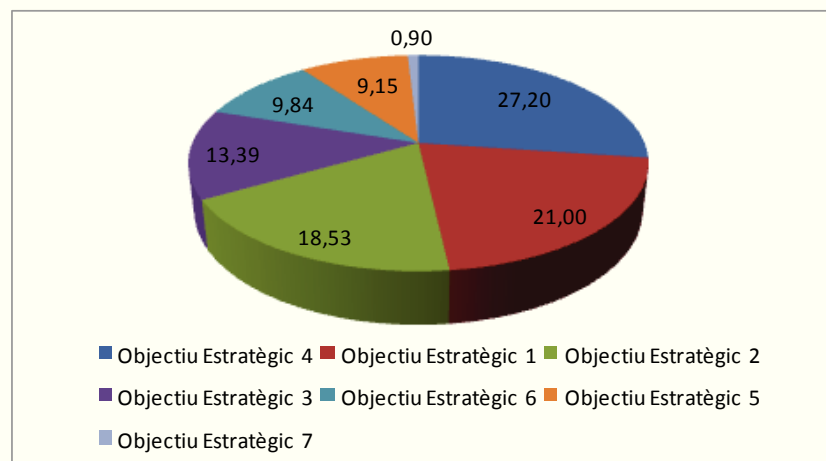
Distribució actuacions 2015 per Objectius estratègics

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

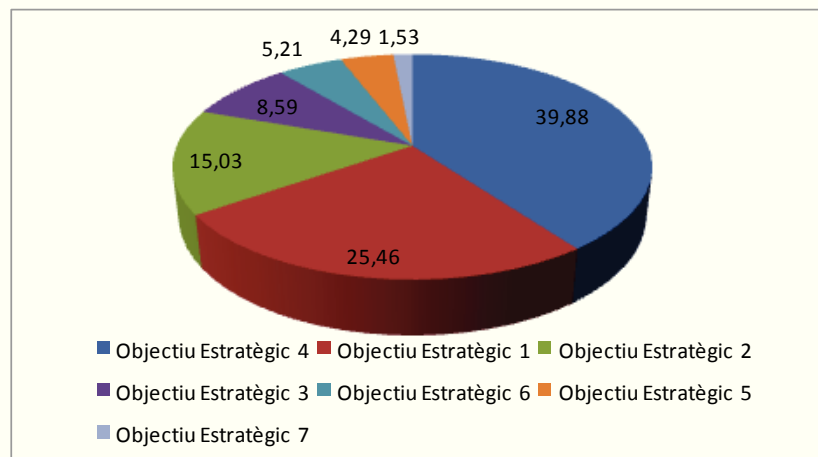
En conjunt, els objectius estratègics que han rebut una major atenció tant en nombre d'actuacions com en volum de recursos són l'objectiu estratègic 4 i 1. Així doncs, “ampliar les capacitats en l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau” i “ampliar les capacitats institucionals i ciutadanes per promoure la governança democràtica local” han estat els dos objectius estratègics que conjuntament han acumulat poc més del 48% del total de recursos executats (al voltant dels 4,2 milions d'euros i 138 actuacions). Seguidament, trobem l'objectiu estratègic 2 per “promoure el dret a la ciutat i la cohesió social mitjançant la provisió de béns públics locals, des d'un enfocament de drets i d'equitat de gènere” que amb més de 1,6 milions d'euros i 33 actuacions també ha rebut una atenció substantiva.

Distribució pressupost 2015 per Objectius estratègics (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Distribució actuacions 2015 per Objectius Estratègics (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

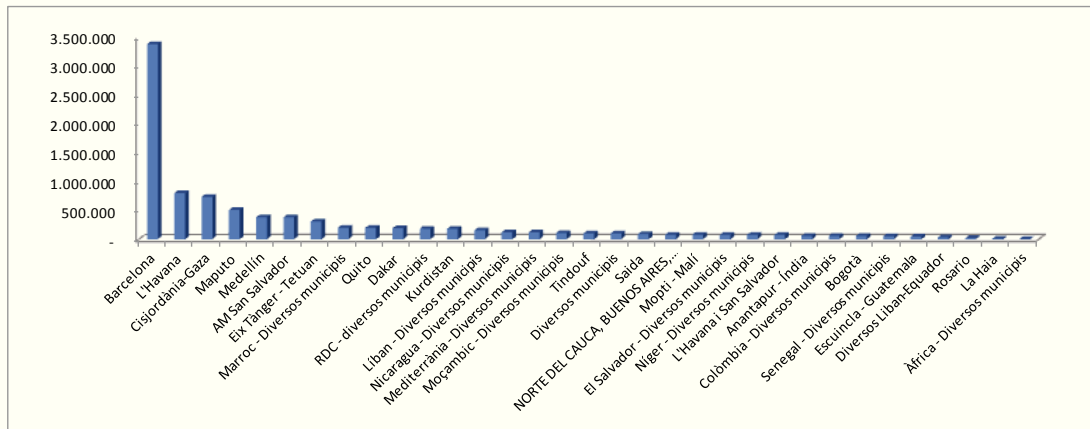
D'altra banda, l'objectiu estratègic 7 ("reforçar el teixit associatiu de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans de la ciutat de Barcelona") s'ha desplegat en tres actuacions i ha rebut 78.385,93 euros.

A més de les actuacions directament associades a algun dels set objectius estratègics previstos en el pla director, la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional també ha finançat diverses actuacions en forma de treballs d'assessorament per part d'experts i consultors en diversos àmbits (ja siguin específics, referents a alguns àmbits de la cooperació o més generalistes, relacionats amb el funcionament i organització interns del departament, és a dir millora de les capacitats i estructura) donant compliment a una altra de les fites previstes en el Pla Director de "contractar serveis especialitzats en el marc de l'avaluació de la política pública de cooperació al desenvolupament de l'Ajuntament de Barcelona". Aquests encàrrecs, que al 2015 han ascendit a prop de 321.787,68 EUR han estat actuacions transversals que han servit per a donar suport i millorar l'eficàcia en les actuacions per assolir els objectius estratègics. En concret, l'externalització dels serveis d'assessorament i assistència tècnica per a valorar els projectes presentats en el marc de la convocatòria de subvencions de l'any 2015; l'avaluació dels projectes subvencionats en convocatòries anteriors; la definició i desenvolupament d'una base de dades per fer un seguiment de les actuacions impulsades; i els treballs de recerca per a acompanyar les iniciatives sorgides en el marc dels diversos grups de treball creats a l'empara del Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament en àmbits estratègics com l'educació per al desenvolupament i la cooperació empresarial.

Pel que fa a l'àmbit geogràfic d'implementació d'aquestes actuacions al llarg del 2015, a més de la ciutat de Barcelona, que va rebre aproximadament el 37% dels recursos econòmics executats (i pràcticament el 44% de les actuacions), L'Havana, les poblacions palestines de Cisjordània i la Franja de Gaza, Maputo, Medellín, San Salvador (i la seva àrea metropolitana) i les ciutats i poblacions en torn a l'eix Tànger-Tetuan han estat els municipis en els quals s'ha treballat més (totes elles han rebut recursos econòmics superiors el 3% del total i de manera conjunta acumulen el 34% de les actuacions). A excepció de San Salvador, aquesta distribució geogràfica dona plena resposta a les prioritats geogràfiques establertes en el Pla Director. Per la seva banda, els municipis que conformen aquesta ciutat centreamericana i la seva àrea

metropolitana estaven inclosos (juntament amb Dakar i Quito) com a àmbit municipal prioritari del tipus 2 a la convocatòria de subvencions de l'any 2015.

Distribució geogràfica del pressupost 2015 (en % sobre el total)

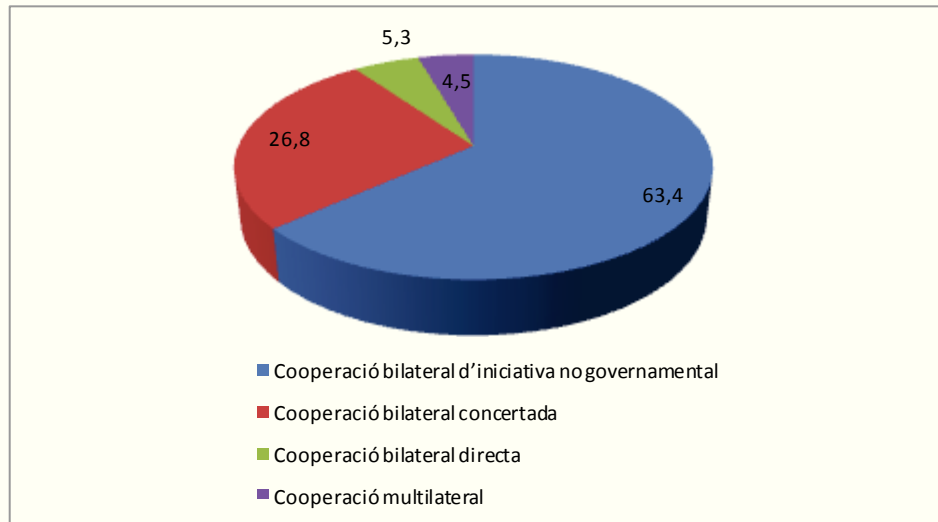
Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

En aquest punt de l'anàlisi de la distribució geogràfica, convé deixar clar que aquest desequilibri geogràfic en favor de la ciutat de Barcelona s'explica, d'una banda, pel pes de les actuacions en matèria d'educació per al desenvolupament en el total d'iniciatives finançades –i que tenen lloc principalment a la ciutat–, i de l'altra, per altres actuacions, com ara el suport i finançament d'organismes com l'Institut de Salut Pública Global de Barcelona, Lafede.cat i la UNU (Universitat de Nacions Unides), que, tot i tenir la seva seu a la ciutat, duen a terme recerca i/o iniciatives que tenen com a destinataris últims els dels països socis del sud.

Pel que fa a la manera com aquestes actuacions s'han desplegat d'acord amb els instruments i les modalitats de cooperació considerats al Pla Director, en termes econòmics, prop del 63% d'aquestes actuacions s'ha executat com a cooperació bilateral d'iniciativa no governamental, a través de la convocatòria de subvencions a projectes. La segona modalitat més important és la cooperació bilateral concertada, que ha canalitzat prop del 27% dels recursos executats durant aquest any 2015. Tant la cooperació bilateral directa com la cooperació multilateral, per la seva banda, són les que menys recursos econòmics han canalitzat. D'una banda, la bilateral directa, ha canalitzat poc més del 5% dels recursos econòmics executats per l'Ajuntament de Barcelona. La cooperació multilateral, per la seva banda, ha servit per canalitzar-ne el 4,5%.

Distribució pressupost 2015 per modalitats/instruments de cooperació (en % sobre el total)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

A continuació, i per conèixer millor l'activitat duta a terme el 2015, a partir de les actuacions agrupades d'acord amb els objectius estratègics, s'analitza de manera gràfica cadascuna d'aquestes actuacions amb l'objectiu específic a què fan referència (tant en volum de recursos com en nombre d'actuacions), la distribució geogràfica de la seva execució i la modalitat o instrument de cooperació en què s'ha desplegat. Juntament amb la informació més quantitativa, s'ofereix una petita anàlisi per ajudar a comprendre millor les característiques pròpies de la cooperació desplegada des de l'Ajuntament.

Objectiu Estratègic 1: Ampliar les capacitats institucionals i ciutadanes per promoure la governança democràtica local.

Objectiu específic 1.1: Acompanyar els processos d'enfortiment institucional i el disseny i la gestió de les polítiques públiques municipals de les ciutats i els països socis.

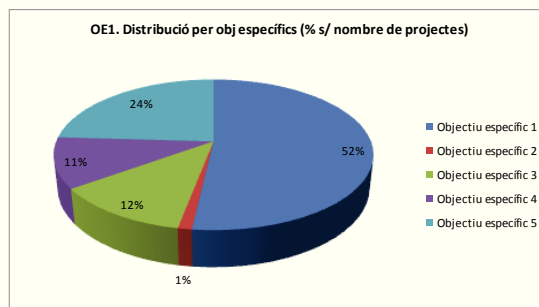
Objectiu específic 1.2: Acompanyar els processos de descentralització política, administrativa i fiscal, i la governança multinivell.

Objectiu específic 1.3: Ampliar les capacitats del personal tècnic i polític de les institucions públiques de les ciutats sòcies, en especial dels mecanismes de rendició de comptes o dels sistemes de garantia.

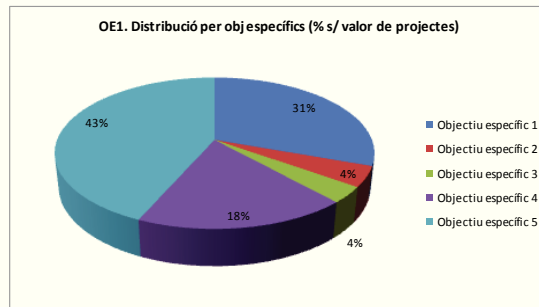
Objectiu específic 1.4: Fomentar la participació, el diàleg i la concertació entre les institucions municipals i la societat civil de les ciutats i els països socis, fent un èmfasi especial a la participació dels infants com a subjectes de dret en els espais de presa de decisió municipal.

Objectiu específic 1.5: Ampliar les capacitats de les institucions públiques locals i les organitzacions de la societat civil en la prevenció dels conflictes violents i per a la construcció d'una autèntica cultura de pau.

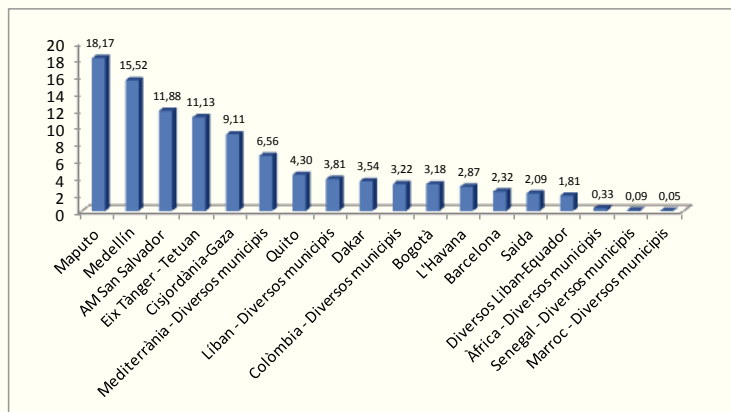
Distribució actuacions OE1 d'acord amb obj. específics

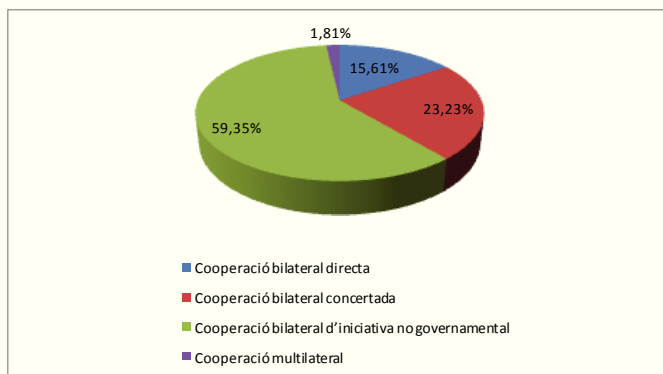
Distribució pressupost OE1 d'acord amb obj. específics

Distribució geogràfica OE1

Distribució OE1 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació PD

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Anàlisi :

- Tant en nombre de projectes com en volum de recursos, els objectius específics que reben més atenció són l'1 i el 5 respectivament, seguits del 3 i 4. Així mateix, cal destacar que en termes de recursos més del 65% va destinat als objectius específics 1 i 5.

- Aquest objectiu estratègic es desplega principalment en les ciutats prioritàries de Medellín i Maputo, seguides en termes d'importància per San Salvador i la seva àrea metropolitana (AM

San Salvador) també ciutat prioritària (nivell de prioritat geogràfica 2) d'acord amb la convocatòria de subvencions 2015.

- La consecució d'aquest objectiu estratègic es canalitza principalment a través de la cooperació bilateral d'iniciativa no governamental, és a dir, a través d'actuacions impulsades per entitats.

Objectiu estratègic 2. Promoure el dret a la ciutat i la cohesió social mitjançant la provisió de béns públics locals, des d'un enfocament de drets i d'equitat de gènere.

Objectiu específic 2.1. Enfortir els sistemes públics (o amb vocació de servei públic) de provisió de béns públics en l'àmbit local, amb un èmfasi especial en els col·lectius més vulnerables, com ara la infància.

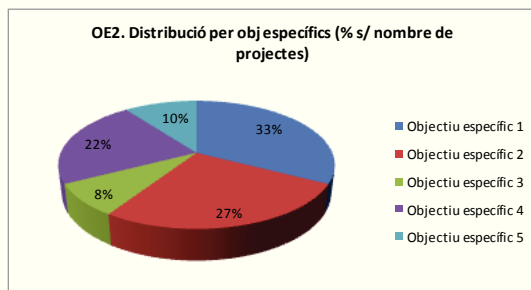
Objectiu específic 2.2. Ampliar les capacitats de gestió de les institucions públiques i de les comunitats locals per garantir l'accés als serveis de salut, a l'aigua potable i el sanejament de la població, el tractament de residus, la sostenibilitat ambiental i promoure la sobirania alimentària, entesa com el dret dels pobles a determinar les seves polítiques alimentàries de producció i distribució, i l'accés a la terra i als recursos naturals.

Objectiu específic 2.3. Acompanyar els processos de planificació urbana i de creació d'espais públics orientats a la creació de ciutats més cohesionades i més sensibles amb les persones amb discapacitats físiques.

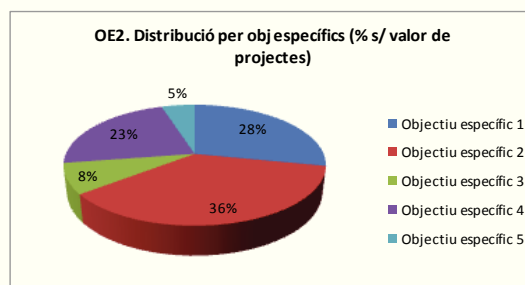
Objectiu específic 2.4. Promoure i defensar l'exercici efectiu dels drets humans i dels DESC en l'àmbit local, i dels drets de les dones i del col·lectiu LGTB en condicions d'igualtat.

Objectiu específic 2.5. Contribuir a l'enfortiment de les identitats dels pobles mitjançant el suport a l'educació multicultural i plurilingüe, així com la recuperació i divulgació de la seva memòria.

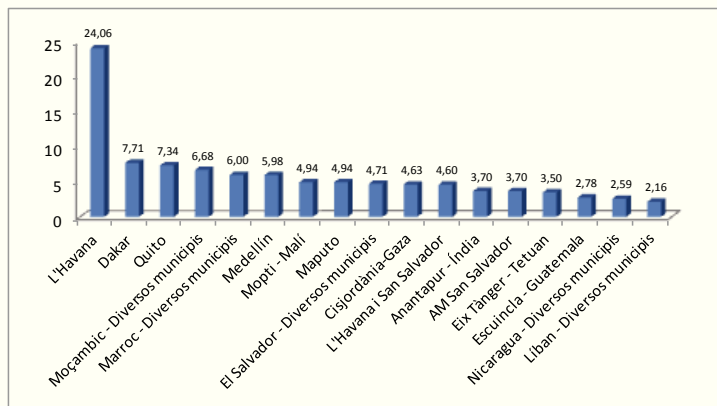
Distribució actuacions OE2 d'acord amb obj. específics

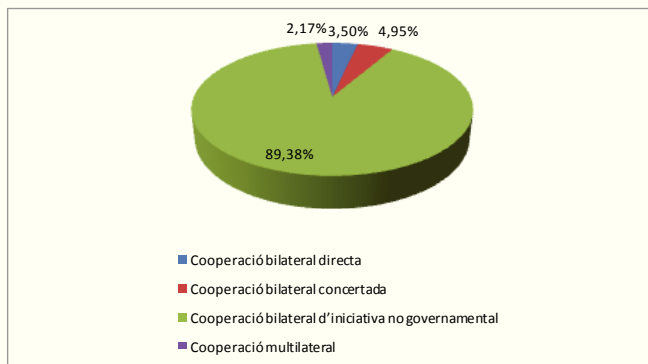
Distribució pressupost OE2 d'acord amb obj. específics

Distribució geogràfica OE2

Distribució OE2 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en recursos, els objectius específics que reben més atenció són l'1 i el 2, seguits de prop del 4. En termes de recursos i actuacions representen al voltant del 60% dels totals destinats a aquest objectiu estratègic.
- Aquest objectiu es desplega principalment a les ciutats prioritàries de l'Havana i Medellín, tot i que la primera concentra 1 de cada 4 euros destinats a aquest objectiu estratègic.
- Es canalitza principalment a través d'entitats, a través de la modalitat de cooperació bilateral d'iniciativa no governamental (prop del 90% de recursos destinats a aquest objectiu estratègic).

Objectiu estratègic 3. Ampliar les capacitats d'emprenedoria i del teixit productiu per al desenvolupament econòmic local.

Objectiu específic 3.1. Enfortir el teixit econòmic, les capacitats productives i la diversificació d'iniciatives econòmiques sostenibles a escala municipal.

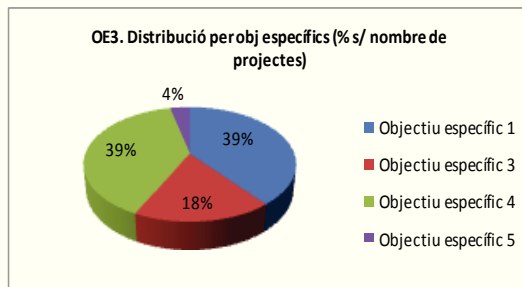
Objectiu específic 3.2. Enfortir les polítiques públiques empresarials i comercials de les ciutats i els països socis que donin suport als productors i comerciants locals.

Objectiu específic 3.3. Donar suport a les iniciatives d'economia social i solidària a les ciutats i els països socis, especialment en l'àmbit municipal.

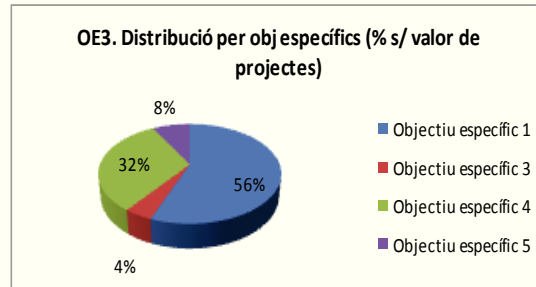
Objectiu específic 3.4. Promoure l'apoderament econòmic de les dones a les ciutats i els països socis.

Objectiu específic 3.5. Garantir l'espai de reflexió per a una implicació més gran del sector empresarial en la cooperació al desenvolupament.

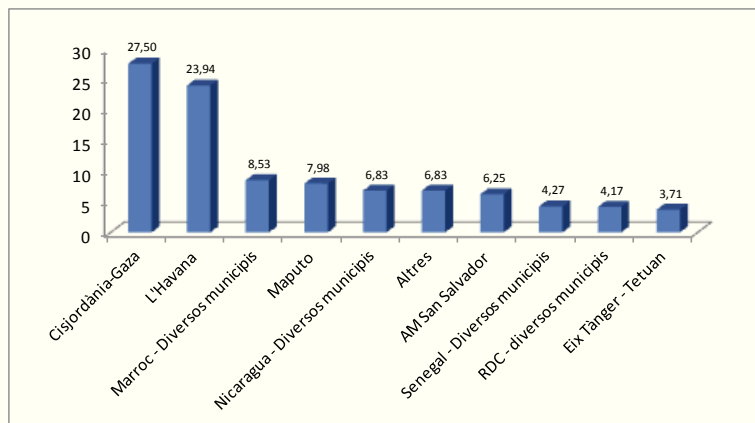
Distribució actuacions OE3 d'acord amb obj. específics

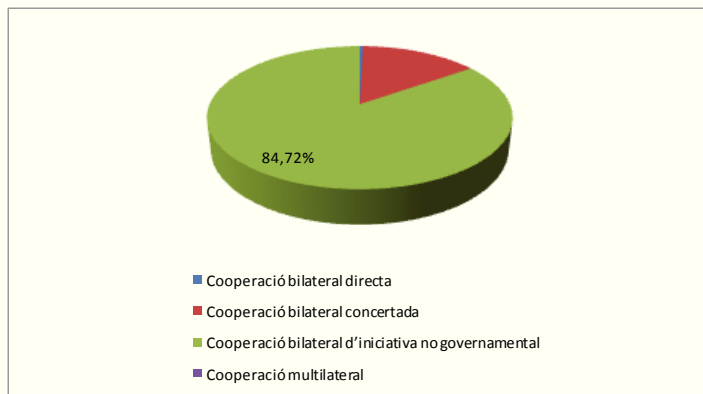
Distribució pressupost OE3 d'acord amb obj. específics

Distribució geogràfica OE3

Distribució OE3 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en pressupost, els objectius específics que reben més atenció són l'1 i el 4 (arribant a concentrar més del 85% dels recursos econòmics). Els segueixen el 3 i el 5. L'objectiu específic 2 d'aquest objectiu estratègic no ha rebut cap atenció ni en termes de diners ni en actuacions.
- Aquest objectiu estratègic es desplega principalment a les poblacions palestines de la Franja de Gaza i Cisjordània i a L'Havana (27% i 24% del total de recursos econòmics, respectivament).
- Es canalitza majoritàriament a través d'entitats (cooperació bilateral d'iniciativa no governamental), el 85%, i la cooperació bilateral concertada, el 15%.

Objectiu estratègic 4. Ampliar les capacitats en l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau.

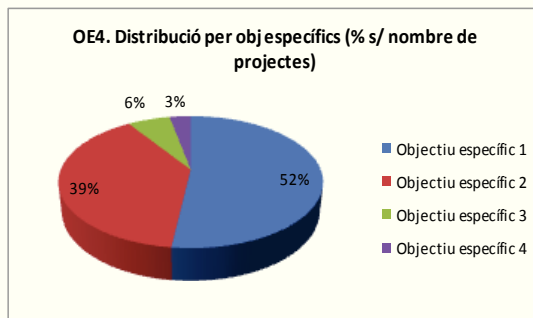
Objectiu específic 4.1. Contribuir a millorar el coneixement de la ciutadania barcelonina sobre les causes estructurals que provoquen la pobresa, les desigualtats, l'exclusió i la violència, així com el coneixement i l'aplicació del marc jurídic internacional relatiu als drets humans i a la Convenció sobre els Drets de l'Infant i sobre les eines per combatre-les d'una manera més eficaç, mitjançant el suport a iniciatives ciutadanes en l'àmbit de l'educació formal, no formal i informal.

Objectiu específic 4.2. Incrementar la sensibilització i mobilització social de la ciutadania barcelonina per transformar actituds i comportaments en pro del desenvolupament humà sostenible i la pau.

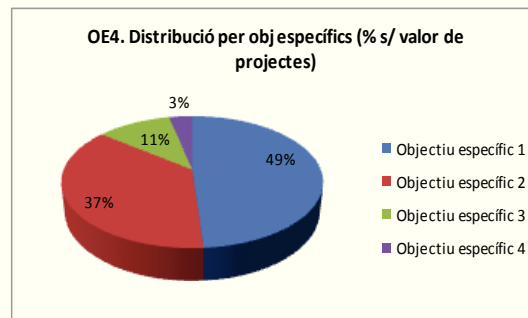
Objectiu específic 4.3. Promoure la concertació entre el conjunt d'actors públics i privats de Barcelona implicats en l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau, a partir dels valors afegits respectius.

Objectiu específic 4.4. Fomentar una acció del Govern municipal de Barcelona coherent amb la promoció de l'educació per al desenvolupament, l'educació pels drets humans i l'educació per la pau.

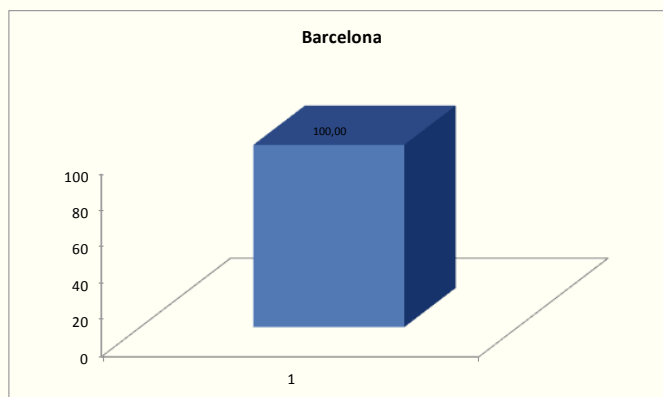
Distribució actuacions OE4 d'acord amb obj. específics

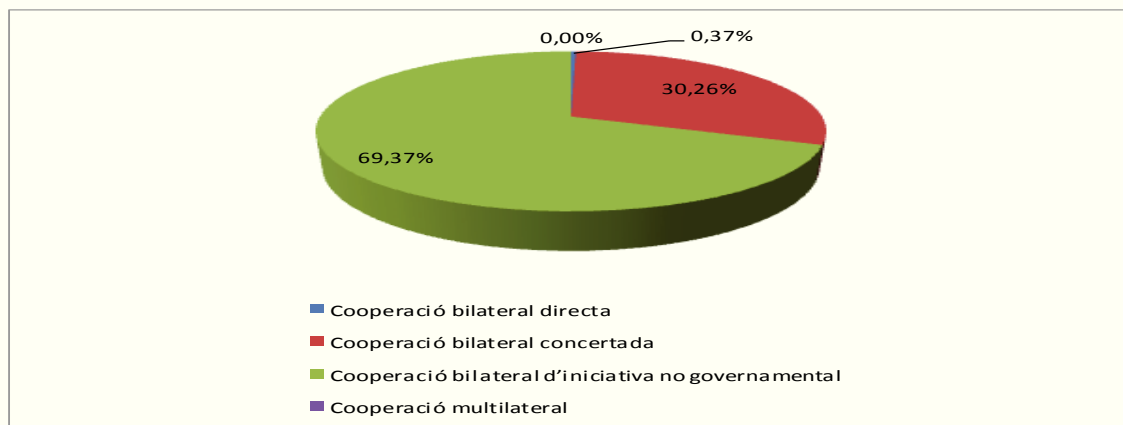
Distribució pressupost OE4 d'acord amb obj. específics

Distribució geogràfica OE4

Distribució OE4 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en diners, els objectius específics que reben més atenció són l'1 i el 2. Entre ambdós objectius específics recullen prop més del 85% de les actuacions i dels recursos.

- Com caldria esperar, aquest objectiu es desplega únicament a Barcelona.

- Es canalitza principalment a través d'entitats (cooperació bilateral d'iniciativa no governamental, quasi bé el 70%), i pràcticament la resta a través de la cooperació bilateral (30% dels recursos).

Objectiu estratègic 5. Participar i influir en la promoció d'un nou multilateralisme i la construcció d'un model de governança democràtica global i multinivell.

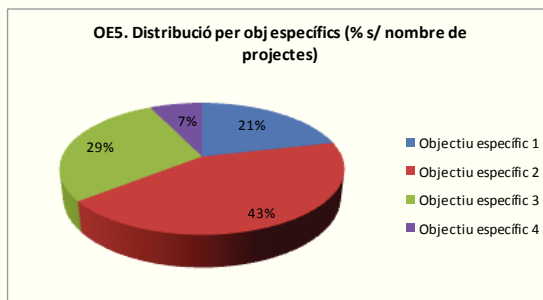
Objectiu específic 5.1. Promoure la participació de l'Ajuntament de Barcelona en els espais decisoris del sistema multilateral i europeu de cooperació al desenvolupament.

Objectiu específic 5.2. Consolidar la participació i el lideratge de l'Ajuntament de Barcelona en les xarxes internacionals i europees de governs locals i regionals en l'àmbit de la cooperació al desenvolupament, la pau i els drets humans.

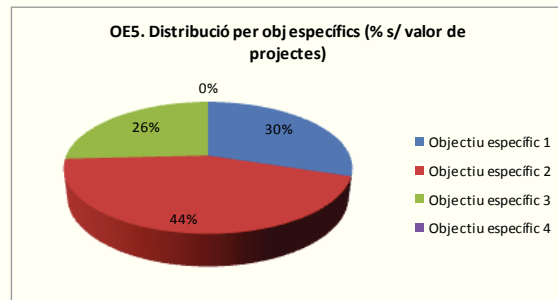
Objectiu específic 5.3. Promoure el diàleg i les sinergies amb les administracions públiques catalanes, en especial la Generalitat de Catalunya; la Diputació de Barcelona i l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el Fons Català de Cooperació al Desenvolupament i amb el govern de l'Estat per avançar en l'alineament de posicionaments envers el nou multilateralisme i la construcció d'un model de governança democràtica global.

Objectiu específic 5.4. Contribuir a millorar les capacitats del sistema multilateral per proveir béns públics globals des d'una òptica descentralitzada.

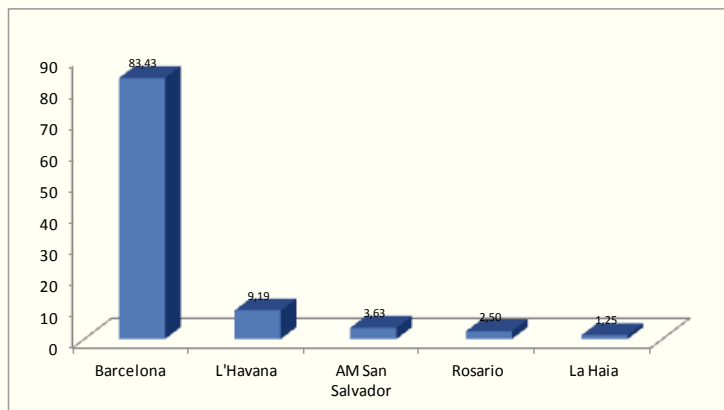
Distribució actuacions OE5 d'acord amb obj. específics

Distribució pressupost OE5 d'acord amb obj. específics

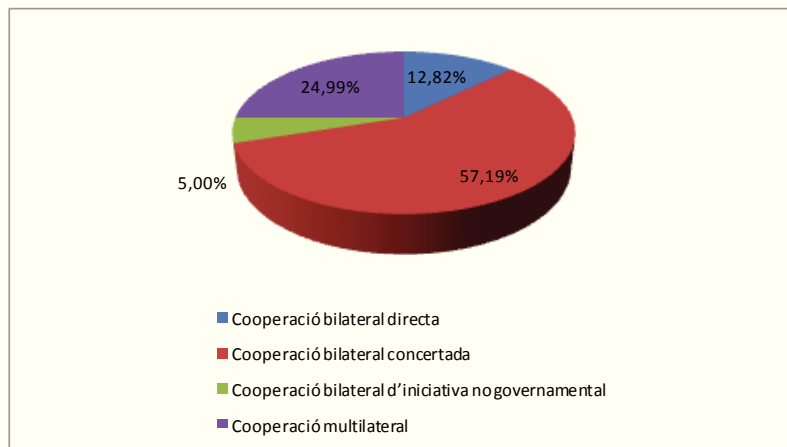

Distribució geogràfica OE5

Distribució OE5 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Tant en nombre de projectes com en diners, l'objectiu específic 2 és el que rep la majoria d'atenció (prop del 45% de recursos econòmics). El segueixen els objectius específics 1 i 3.
- L'objectiu estratègic 5 es desplega principalment a través d'organitzacions amb seu a Barcelona, seguit d'algunes actuacions a l'Havana, a San Salvador i a d'altres països i regions.
- Es canalitza principalment a través de convenis amb entitats (modalitat de cooperació bilateral concertada, més del 55%), seguit en termes d'importància per convenis amb organitzacions multilaterals (25%) i bilateral directa (13%).

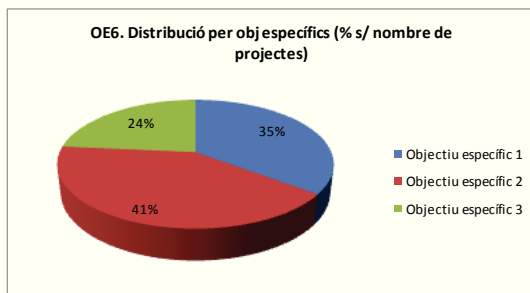
Objectiu estratègic 6. Consolidar les capacitats d'Acció Humanitària amb relació al valor afegit de l'Ajuntament de Barcelona.

Objectiu específic 6.1. Contribuir a la reconstrucció, restauració, rehabilitació i regeneració de zones urbanes afectades per catàstrofes d'origen natural, socionatural o humà, amb especial atenció a les necessitats de les persones afectades per aquests motius, i posant l'accent en la infància com a col·lectiu especialment vulnerable.

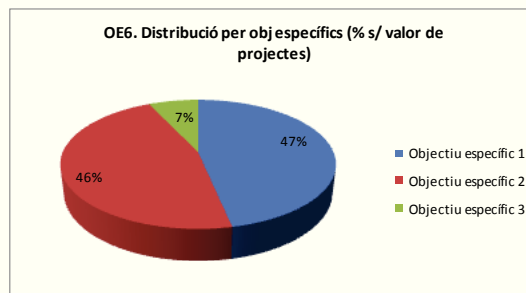
Objectiu específic 6.2. Contribuir a incrementar la resiliència d'una manera equitativa de les poblacions que han patit o que poden patir desastres, per mitjà de l'adopció d'estratègies de prevenció, preparació i mitigació.

Objectiu específic 6.3. Contribuir a assegurar la protecció contra tota forma de violència i abús dels col·lectius de població més vulnerables en contextos de crisi humanitària, i especialment dels infants, i incrementar la seva resiliència i recuperació emocional.

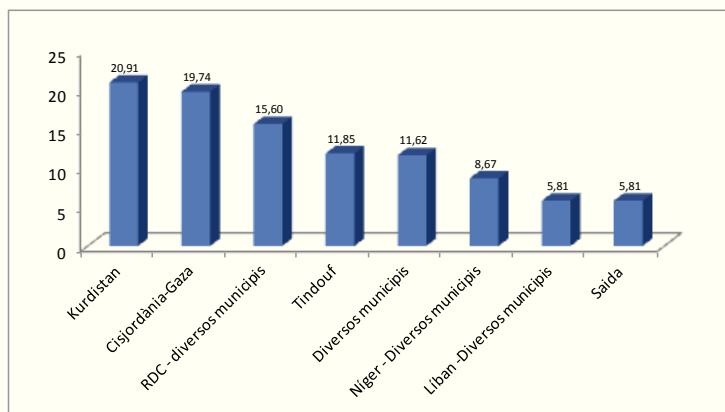
Distribució actuacions OE6 d'acord amb obj. específics

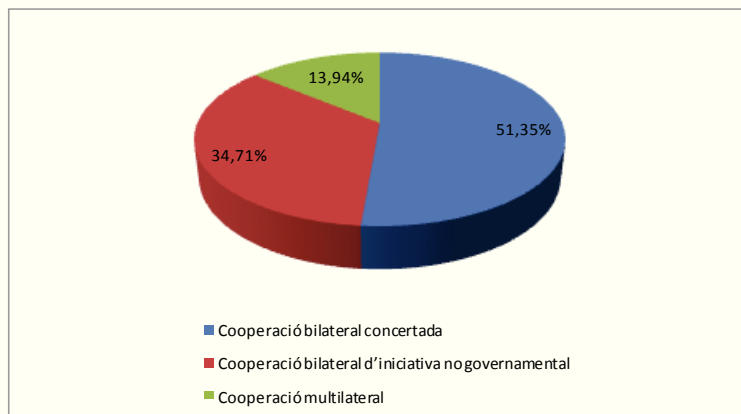
Distribució pressupost OE6 d'acord amb obj. específics

Distribució geogràfica OE6

Distribució OE6 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Anàlisi:

- Dels objectius específics en què es desagrega aquest objectiu estratègic, i considerant el nombre d'actuacions, tots tres reben gairebé la mateixa atenció. En termes de recursos, els objectius específics 1 i 2 reben més del 90%.
- Es desplega principalment al Kurdistan, els territoris palestins, la República Democràtica del Congo, i Tindouf, països amb urgències latents.
- Es canalitza a través de la cooperació bilateral concertada amb entitats especialitzades.

Objectiu estratègic 7. Reforçar el teixit associatiu de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans de la ciutat de Barcelona.

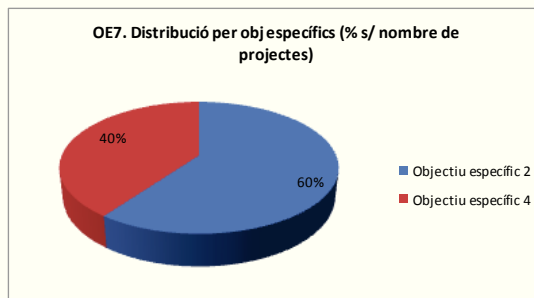
Objectiu específic 7.1. Elaborar un pla d'acció en suport de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans de la ciutat de Barcelona davant el nou escenari que incorpori facilitar la seva ubicació, a les entitats que ho demanin, en edificis municipals amb propostes de serveis compartits.

Objectiu específic 7.2. Sensibilitzar, informar, formar i acompanyar les associacions per adaptar-se a la nova situació del sector.

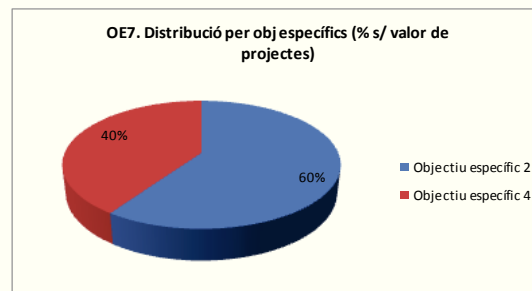
Objectiu específic 7.3. Promoure la diversificació de fons de finançament de les ONG per al desenvolupament, la pau i els drets humans i posar èmfasi en un nou model de rendició de comptes.

Objectiu específic 7.4. Facilitar l'accés de les entitats barcelonines a fonts de finançament internacional i suport a la creació de consorcis.

Distribució actuacions OE7 d'acord amb obj. específics

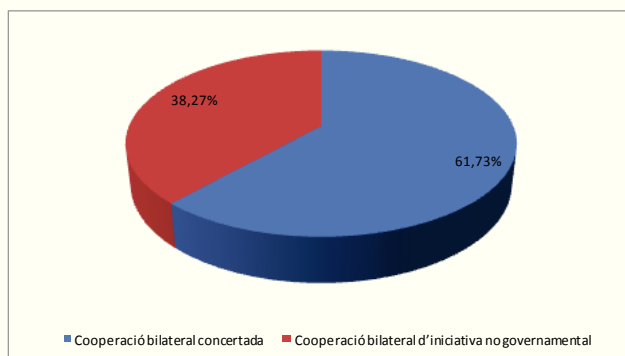

Distribució pressupost OE7 d'acord amb obj. específics

Font: elaboració pròpia a partir de la Base de Dades de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Distribució OE7 d'acord amb modalitats/instruments de cooperació (PD)

Anàlisi:

- Aquest objectiu estratègic es desplega en dos d'específics: el 2 i el 4. Més concretament, l'Ajuntament de Barcelona ha promogut la formació i capacitat de les ONG de la ciutat en acció internacional i ha promogut la creació de la xarxa Asil.cat.

- En la seva totalitat aquest objectiu, com era d'esperar, es desplega a la ciutat de Barcelona a través de convenis amb entitats (modalitat de cooperació bilateral concertada) i cooperació bilateral d'iniciativa no governamental.

PRIORITATS TRANSVERSALS

A més de les prioritats sectorials, el Pla Director 2013-2016 també recull una sèrie de prioritats transversals que han de servir per impregnar tota la cooperació desplegada des de l'Ajuntament, en les seves diferents expressions. Atendre aquestes prioritats permet fer realitat la concepció transformadora que ha d'observar tota actuació en matèria de cooperació al desenvolupament, ja que busquen transformar les relacions i les estructures de poder causants últimes de la pobresa, l'exclusió, les desigualtats i els conflictes, i representen, per tant, un obstacle per als processos de desenvolupament endògens de les ciutats i les societats sòcies. Es consideren quatre grans blocs: l'exercici dels drets humans, la promoció de la cultura de la pau, l'equitat de gènere i el foment del desenvolupament sostenible.

Tot i que les actuacions recollides en aquesta memòria d'activitats 2015 no permeten establir amb detall quines d'aquestes prioritats transversals es troben ateses i en quina mesura, quasi la totalitat d'actuacions promogudes des de l'Ajuntament de Barcelona ha considerat, tant en la seva formulació com en la seva execució, com a mínim, una d'aquestes prioritats.

Així, per exemple, amb l'objectiu d'aplicar un Enfocament Basat en els **Drets Humans** (EBDH) en la implementació dels projectes, el 2015 l'Ajuntament de Barcelona va desplegar una col·laboració amb l'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC) per tal d'introduir aquest enfocament en la tasca de la DJGCI. Aquesta col·laboració s'ha reflectit en una formació, de caire virtual i presencial, realitzada al llarg dels mesos de juny, juliol i setembre, adreçada al personal tècnic de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional, de Relacions Internacionals i d'altres àrees i departaments de l'Ajuntament de Barcelona i altres entitats municipals. L'objectiu ha estat millorar l'aplicació d'aquesta metodologia en la feina diària i també poder transferir-la a les ciutats sòcies amb les quals es col·labora a través de la modalitat bilateral. Mitjançant aquesta iniciativa s'ha aconseguit donar resposta a la voluntat exposada al PD de promoure un model de cooperació al desenvolupament enfocat a la garantia, protecció, respecte integral, consolidació i exercici efectiu dels drets humans. Per les característiques pròpies del tipus de cooperació municipal desplegada per Barcelona, es posa un èmfasi especial en promoure i aplicar el dret a la ciutat, no tan sols en la planificació i posada en pràctica de polítiques públiques municipals, sinó també d'aquelles referides a l'àmbit econòmic, social i mediambiental.

Pel que fa referència a la prioritat referida a la necessitat d'assolir la **sostenibilitat en la seva dimensió mediambiental**, vàries han estat les actuacions impulsades i/o dutes a terme amb el suport econòmic i tècnic de l'Ajuntament de Barcelona per promoure una gestió sostenible de l'aigua i del tractament de residus sòlids en nombroses ciutats i entorns urbans a diferents regions del món. Així, per exemple, de la mà de la iniciativa Medcités impulsada per l'AMB, l'Ajuntament de Barcelona ha estat donant suport a diverses ciutats tunisianes per impulsar una millor gestió dels residus sòlids. A la ciutat de Betlem, amb el coneixement i l'experiència tècnica de BCASA, s'ha estat treballant amb l'operador públic local per impulsar millores en el sistema de clavegueram de la ciutat. A Amèrica Llatina, també s'han desplegat diverses actuacions. D'una banda, a la ciutat de San Salvador, en concertació amb l'AMB i liderat per aquesta municipalitat salvadorenca conjuntament amb organitzacions de la societat civil, al

llarg d'aquest 2015, s'han impulsat diverses actuacions encaminades a la millora de la gestió de residus sòlids als municipis de l'Àrea Metropolitana.

Pel que fa a la **promoció de la cultura de la pau**, una part substantiva dels projectes de d'Educació per al desenvolupament realitzats a Barcelona han treballat aquest eix temàtic, ja sigui abordant la qüestió del desarmament o fomentant l'enfocament de la cultura de la pau en l'àmbit periodístic i de la comunicació.

Cal destacar el suport de l'Ajuntament de Barcelona a les activitats commemoratives, de reflexió i de record, que amb motiu del 20è aniversari de la matança de Srebrenica (Bòsnia i Hercegovina) es van dur a terme a Barcelona i Sarajevo, de la mà de la Fundació Solidaritat UB, Igman-Acció Solidària, la Fundació Districte 11 City to City i la Fundació Pau i Solidaritat de CCOO: actes de commemoració celebrats simultàniament a Barcelona i Sarajevo el dia 11 de juliol, reedició de l'exposició fotogràfica "Srebrenica, memòria d'un genocidi", taules rodones i enviament d'unitats didàctiques a centres escolars, entre d'altres.

Així mateix, s'ha donat suport a iniciatives d'intercanvi d'experiències en construcció de pau, reparació de les víctimes, memòria, veritat i reconciliació a Colòmbia i El Salvador.

Finalment, pel que fa a l'**equitat de gènere**, han estat moltes les actuacions (especialment les dirigides a donar compliment als objectius estratègics dos i tres) les que han esmerçat esforços per fer realitat que tant la població beneficiària com els subjectes de l'actuació fossin dones i nenes. A nivell operatiu, per a realitzar la valoració dels projectes presentats a la convocatòria de subvencions 2015, es va considerar un marcadore de gènere, per tal de valorar més positivament aquells projectes que en la seva formulació integressin aquesta perspectiva. A tall d'exemple, de la totalitat de projectes aprovats en la modalitat de cooperació internacional, el 72,5% consideraven aquest enfocament de manera significativa o principal. Pel que fa a l'àmbit de l'educació per al desenvolupament, el percentatge és del 48,8%. Cal destacar, que representen percentatges superiors als de l'any 2014 (67,74% i 45,16%, en projectes de cooperació internacional i educació per al desenvolupament, respectivament).

2. Activitat en el marc del Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament i Grups de Treball associats (EpD i Cooperació empresarial)

El Consell Municipal de Cooperació Internacional per al Desenvolupament (en endavant, Consell) és l'òrgan consultiu i de participació de l'Ajuntament de Barcelona on participen membres de diferents forces polítiques presents al consistori, representants sindicals, membres dels districtes, associacions, fundacions, entitats de la Federació Catalana d'ONG (Lafede.cat) i la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional amb diversos tècnics de l'àmbit, a més de convidats ocasionals i experts en cadascuna de les reunions. La missió d'aquest Consell és emprendre i promocionar noves actuacions relatives a la cooperació al desenvolupament, l'ajut humanitari, l'educació per al desenvolupament i la promoció de la pau i els drets humans.

Al llarg del 2015, el Consell s'ha reunit una vegada, el 30 d'abril. En aquella reunió, celebrada a la Sala del Mig Lluís Companys de l'Ajuntament de Barcelona, es va presentar el Pla Anual de Cooperació al Desenvolupament, Solidaritat i Pau 2015, es van compartir els avenços realitzats en el marc dels grups de treball ad hoc creats sota el paraigua d'aquest consell (sobre educació per al desenvolupament i sobre cooperació empresarial) i es va presentar la Memòria d'activitats del 2014.

Pel que fa el Pla Anual, es van presentar les principals línies d'actuació que es durien a terme el 2015, tot distingint entre els diferents àmbits, modalitats i objectius estratègics. També es va donar resposta als comentaris, esmenes i reflexions plantejats pels diversos membres d'aquest Consell a una proposta inicial de Pla presentada dies abans. Així, l'Ajuntament va explicar les principals actuacions previstes en matèria de cooperació directa, tot detallant les activitats que es durien a terme en les ciutats prioritàries recollides en el pla director: Medellín, L'Havana, Maputo, Tànger i Tetuan i amb les poblacions palestines de Gaza i Saida. També va presentar altres actuacions a diferents ciutats i nuclis urbans en el marc de la promoció de la cooperació Sud-Sud i d'altres iniciatives de cooperació triangular. Així mateix, es van exposar les actuacions previstes per donar compliment a les prioritats transversals i es va incidir en les propostes i aproximacions desenvolupades des de l'Ajuntament, amb l'acompanyament del sector, per desplegar les actuacions en el marc de l'Educació per al Desenvolupament (EpD), referides a l'Aprenentatge i Servei i la Teoria del Canvi. A més, es van indicar les iniciatives de formació dirigides als tècnics de l'àrea i d'altres departaments del consistori per fomentar una cooperació basada en els drets humans així com la línia específica de la convocatòria referida a la promoció dels drets fonamentals del col·lectiu LGTB (Lesbianes, Gais, Transsexuals i Bisexuals). Pel que fa els compromisos envers els reptes globals, es van detallar les línies de treball amb els organismes internacionals i les propostes d'incidència en l'agenda de desenvolupament internacional.

En referència a l'acció humanitària, es va insistir en actuar de manera concertada, en els àmbits específics de la postemergència i de la reconstrucció. Aquest àmbit, queda reforçat per l'existència d'una modalitat específica a la convocatòria per donar suport a intervencions en conflictes oblidats o de llarga durada, prioritzant Àfrica Subsahariana, especialment, la República Democràtica del Congo; i una altra en contextos d'emergència i postemergència a Gaza i Síria.

Finalment, es van presentar les actuacions per donar suport a les entitats del tercer sector i aquelles destinades a avançar en l'eficàcia d'aquesta política pública i es va explicar la voluntat d'accedir a recursos addicionals per tal d'arribar fins al 0,7 % del pressupost.

Seguidament, i continuant amb l'ordre del dia establert, es van detallar els avenços realitzats en el marc del grup de treball de cooperació empresarial. Es van explicar els detalls del projecte que es començaria a executar a Maputo i en el qual hi participarien, a més de diverses ONG i del Conselho Municipal de Maputo, dues empreses catalanes. Es va informar que properament es faria un viatge d'identificació per a començar amb els treballs de formulació del projecte.

A continuació, es va informar sobre les tasques desenvolupades en el marc del Grup de treball sobre Educació per al Desenvolupament. Es va exposar la feina duta a terme per revisar els formularis de la convocatòria amb l'objectiu d'estimular les entitats sol·licitants a sortir de la seva zona de confort, moure's i treballar en els nous paradigmes impulsats des d'aquesta Direcció tot promocionant que les actuacions proposades consideressin la teoria del canvi. Així mateix, es va treballar en una nova bateria de criteris de valoració per a fer servir a l'hora d'avaluar els projectes de la convocatòria 2015. Aquests canvis, en línia amb els objectius amb els quals es va crear aquest GT, volien assolir dos objectius concrets. D'una banda, ajudar les entitats a definir projectes que incloguin la teoria del canvi, es a dir, que identifiquin les causes estructurals de les desigualtats o la privació, així com els mecanismes per a promoure canvis. De l'altra, vincular problemàtiques i reptes similars tant a nivell global com a nivell local, amb diferents concrecions i materialitzacions, però amb causes i conseqüències molt relacionades.

La reunió va acabar amb un torn obert d'intervencions per part d'alguns assistents per resoldre dubtes i aclariments.

Pel que fa al Grup de treball de Cooperació empresarial, es va reunir quatre vegades al llarg del 2015 (els mesos de març, abril, juliol i desembre). A aquestes reunions de treball hi van participar tècnics i equip directiu tant de la Direcció com d'altres departaments i direccions de l'Ajuntament de Barcelona (Barcelona Activa, Economia Cooperativa, Social i Solidària), a més d'altres representants d'entitats de la societat civil barcelonina, com ara GRAIN, Lafede.cat, Enginyeria sense Fronteres, ISGLOBAL, Fundació Solidària UB i CCOO. Al llarg de les diverses fases i reunions també hi van participar diferents/es experts/es i consultors/es especialitzats/des en aquesta matèria per aportar el seu coneixement i experiència.

Continuant amb la feina iniciada al llarg del 2014, el 2015 es va dur a terme el procés d'identificació i formulació del projecte a desenvolupar a la ciutat de Maputo, i es va finalitzar l'acord entre els actors empresarials (Insyste i Andròmines) i l'ONG (Enginyeria sense Fronteres – ESF) per a la seva implementació, que va començar al mes de desembre. També es va formalitzar el conveni entre l'Ajuntament de Barcelona i ESF, que permetrà el finançament del projecte (150.000 EUR) amb una durada prevista de 15 mesos. L'objectiu general del projecte és el de millorar la gestió de residus sòlids en els barris del districte de KaMaxaquena així com enfortir les organitzacions locals de recollida primària amb el suport de les empreses catalanes. Com a objectius específics, se'n van identificar dos: d'una banda, enfortir el teixit de les associacions en la recollida primària amb el suport d'Insyste i Andròmines amb un enfocament d'economia social i solidària i, de l'altra, sensibilitzar la comunitat sobre la importància del

reciclatge i dels beneficis socials, econòmics i ambientals de les activitats dels recicladors/es informals. També es van detallar les activitats a desenvolupar al llarg del projecte, el cronograma d'activitats i cadascuna de les parts implicades va explicar les seves actuacions. Per part de l'Ajuntament de Barcelona, i a petició de del Conselho de Maputo es va demanar que durant la implementació del projecte es desenvolupés alguna activitat del projecte de sensibilització dirigida a la disseminació de l'activitat i dels aprenentatges a la resta d'associacions que treballen en la recollida de residus a la ciutat.

Aquest Conveni recull també tant el caràcter de projecte pilot de la iniciativa finançada com el paper del Consell Municipal de Cooperació Internacional i del Grup de Treball, que quedarà constituït com una Comissió de Seguiment de la implementació del projecte, i que es reunirà un cop cada tres mesos durant la implementació.

Finalment, els membres i representants van mostrar la seva satisfacció per la feina desenvolupada en el marc d'aquest GT i van insistir en la necessitat de recollir tant el procés com els aprenentatges i reflexions realitzades sobre la inclusió de l'empresa en aquest projecte pilot de cooperació empresarial.

3. L'equip humà i els col·laboradors que ho fan possible

Al llarg d'aquest any 2015, l'equip humà de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional de l'Ajuntament de Barcelona ha estat format per 10 persones en plantilla. D'aquestes, 4 constitueixen personal administratiu, 5 són personal tècnic i 1 n'és el director.

Pel que fa al personal tècnic, les funcions es distribueixen de la manera següent:

- Referent per als projectes de drets humans i construcció de pau i suport al director en la planificació operativa de la Direcció (1)
- Referent per al Pròxim Orient i Àfrica Oriental i punt focal per a la cooperació bilateral directa entre ciutats sòcies (1)
- Referent per a la Mediterrània i l'Àfrica de l'Oest i punt focal per a l'acció humanitària i emergències (1)
- Referent per a l'Amèrica Llatina i Carib (1)
- Referent per a l'Educació per al Desenvolupament i acompanyament a les entitats de cooperació de Barcelona (1). Les tasques desplegades dins d'aquesta àrea compten amb el suport d'una consultora externa (1).

El personal administratiu porta a terme les tasques següents:

- Secretària del director (1)
- Suport administratiu general (2)
- Gestió econòmica (1)

El gener de 2015, l'Ajuntament de Barcelona i la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) van signar un conveni marc de cooperació educativa, amb una vigència de dos anys naturals i la possibilitat de pròrrogues anuals fins a un màxim de dues. En base a aquest conveni es programa anualment un període de pràctiques per a dos o dues estudiants que estiguin matriculats al Màster de Relacions Internacionals.

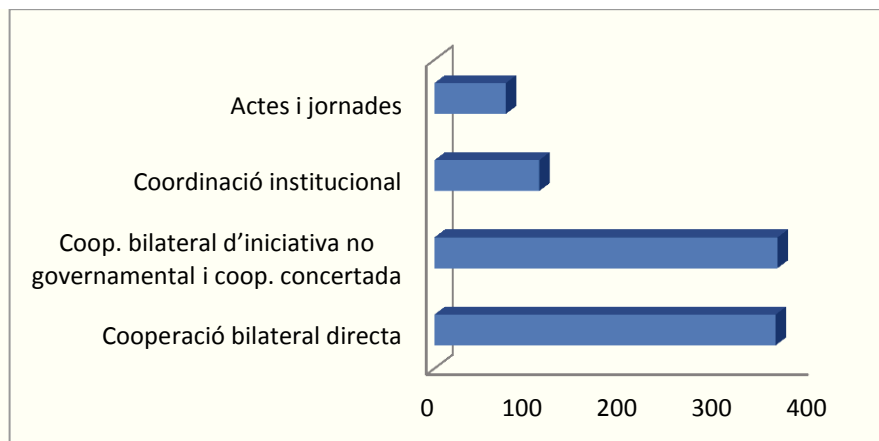
Al llarg d'aquest any la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional ha acollit dos estudiants, Pau Oliva i Gerard Comas, per a un període de 250 hores, el. La seva estada va finalitzar a mitjan juny.

Així mateix, aquest conveni va donar cobertura a l'estada d'un estudiant de 4t curs del grau de Pedagogia, Franco Murer, i un altre d'Educació Social, Alejandro Almansa, per a un període de 300 hores, que van donar suport a l'àrea d'Educació per al Desenvolupament de la Direcció.

Al llarg d'aquest any 2015, l'equip tècnic ha participat en més de 900 reunions. Com ja va succeir l'any passat, la seva gran majoria, prop d'un 80% (718 en total), han estat motivades per la promoció de la cooperació bilateral tant directa, com d'iniciativa no governamental i concertada, la qual cosa reflecteix el caràcter i la personalitat de la cooperació barcelonina, així

com les seves característiques pròpies, que requereixen d'una gran coordinació i alineació entre les parts implicades.

D'aquestes, unes 360 reunions (un 40%) van ser amb organitzacions de la societat civil (Organitzacions no governamentals) i altres agents de cooperació de la ciutat (sindicats, universitats i empreses) per acabar de definir i desplegar la cooperació a iniciativa d'aquests actors. El segon grup de reunions més important (358) han estat les mantingudes per part de l'equip tècnic amb representants d'altres ens municipals i altres entitats públiques homòlogues, tant del Sud com del Nord, ja sigui a Barcelona com a d'altres països, per a promoure i desplegar la cooperació bilateral, incloent-hi els acolliments i les missions a terreny. Seguidament, més d'un centenar de reunions (110) van ser motivades per promoure la coordinació institucional entre diferents actors del territori (amb el FCCD, l'ACCD, la DIBA, etc). Finalment, s'ha comptabilitzat l'assistència a actes i jornades externes (75 en total) sobre temàtiques diverses en les quals algun membre de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional hi ha participat.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides pel personal tècnic de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

A més del personal propi, i amb la voluntat de fonamentar la cooperació en l'intercanvi de coneixements, la Direcció compta amb el suport de nombrosos tècnics i tècniques de diverses àrees de l'Ajuntament de Barcelona. La seva tasca resulta crucial per teixir la complicitat necessària per dur a terme la cooperació bilateral directa i donar suport a altres iniciatives impulsades en concertació amb altres entitats. Al llarg d'aquest any 2015, 52 tècnics/es i experts/es vinculats a l'Ajuntament de Barcelona (l'any 2014 se'n van compatibilitzar 42) s'han desplaçat i/o han participat als països i ciutats prioritàries per compartir el seu coneixement i experiència en diversos àmbits de la gestió municipal. Com mostra la taula següent, els àmbits amb una major presència de personal tècnic són l'educatiu i el de mercats.

# Tècnics	Dependència	Departament	Ciutat/iniciativa (País)
3	Gerència	Barcelona Activa	L'Havana (Cuba) / I-STEPS (Equador)
2	Gerència	Insitut Municipal de Serveis Socials (IMSS)	Medellin (Colòmbia)
1	Gerència	Institut Municipal d'Informàtica	L'Havana (Cuba)
1	Qualitat de Vida, Igualtat i Esports	Departament de Planificació i Processos. Direcció de Serveis d' Estratègia i d'Innovació	Medellin (Colòmbia)
2	Qualitat de Vida, Igualtat i Esports	Departament de Serveis de Família i Serveis Socials	Medellin (Colòmbia)
6	Regidoria de Cultura	ICUB - Consorci Biblioteques de Barcelona	Medellin (Colòmbia) / Maputo (Moçambic) / Tetuan (marroc)
3	Regidoria de Cultura	ICUB - Museu d'Història de Barcelona	L'Havana (Cuba)
1	Regidoria de Drets Socials	Família i infància	Medellin (Colòmbia)
8	Regidoria de Educació i Universitats	Escola Massana	L'Havana (Cuba)
1	Regidoria de Hàbitat Urbà	Direcció d'Estratègia	Medellin (Colòmbia)
2	Regidoria de Hàbitat Urbà	Gerència	Medellin (Colòmbia) / L'Havana (Cuba)
3	Regidoria de Hàbitat Urbà	L'Institut Municipal del Paisatge Urbà i la Qualitat de Vida (IMPUQV)	Medellin (Colòmbia)
2	Regidoria de Hàbitat Urbà	Direcció de Projectes Urbans	Saida (Líban)
1	Regidoria de Hàbitat Urbà	Prospectiva	L'Havana (Cuba)
3	Regidoria de Medi Ambient	BCASA	Saida (Líban) / Bethlehem (Palestina) / I-STEPS (Líban)
6	Regidoria de Mercats i Comerç	Institut de Mercats de Barcelona	Medellin (Colòmbia) / Maputo (Moçambic)
4	Regidoria de Salut Pública	Agència de Salut Pública de Barcelona	Maputo (Moçambic)
1	Regidoria de Salut Pública	Servei de Programes i Intervencions Preventives	Medellin (Colòmbia)
4	Regidoria de Seguretat. Bombers de Barcelona	SPEIS - Servei de Prevenció, Extinció d'Incendis i Salvament	Nablus (Palestina)
5	Agència de Salut Pública de Barcelona	Direcció de Seguretat Alimentària	Maputo (Moçambic)

Nota: Arran del canvi en la denominació de les regidories com a resultat del nou govern municipal, algunes denominacions no coincideixen amb la classificació vigent en el moment de publicar aquesta Memòria.

Font: elaboració pròpia a partir de les dades elaborades per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

A aquestes persones directament vinculades a l'estructura executiva de l'Ajuntament de Barcelona, s'hauria d'afegir la participació d'experts i tècnics d'altres organismes i institucions públiques ubicats a la ciutat de Barcelona, com són la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona o el Port de Barcelona, i que han posat el seu coneixement i expertesa, en algun moment o altre, al servei tant de la definició com de l'execució de la política pública de cooperació al desenvolupament.

4. La convocatòria de subvencions 2015

Modalitats

La convocatòria de subvencions a les entitats dedicades a l'àmbit de la cooperació internacional 2015 és la tercera que es porta a terme sota la vigència del Pla Director 2013-2016. D'acord amb aquest PD, aquesta convocatòria representa un dels principals instruments amb què compta l'Ajuntament de Barcelona per assolir els objectius fixats tant en el pla anual com en el mateix PD, a més d'una excel·lent oportunitat per complementar altres actuacions emmarcades dins les modalitats de cooperació directa i concertada. Atesos els bons resultats, la convocatòria 2015 ha consolidat les novetats impulsades el 2014 i n'ha afegit d'altres.

Així doncs, la convocatòria 2015 ha mantingut els tres programes principals: cooperació al desenvolupament (CI), ciutats específiques (CE) i educació per al desenvolupament (EpD) amb les mateixes modalitats que el 2014, i n'ha afegit dues dins el programa de CI. Totes dues van sorgir com a resultat del procés de reflexió endegat per a consolidar les capacitats d'acció humanitària en relació al valor afegit de l'Ajuntament de Barcelona. Aquestes noves modalitats han estat adreçades a donar suport, d'una banda, a projectes i intervencions pluriennals en crisis de llarga durada a l'Àfrica Subsahariana, amb especial atenció a la República Democràtica del Congo; i de l'altra, a intervencions anuals en contextos d'emergència i postemergència en la Franja de Gaza i en el marc del conflicte de Síria.

Així mateix, els recursos destinats al Programa de cooperació al desenvolupament s'han distribuït d'acord amb la prioritització de les àrees geogràfiques, fent una discriminació positiva a favor dels projectes de la Mediterrània i l'Àfrica subsahariana; amb la intenció que els percentatges de distribució geogràfica dels recursos d'aquesta línia dins la convocatòria resultés de la següent manera: 35% a Amèrica Llatina, 30% a l'Àfrica Subsahariana i 30% a la regió Mediterrània.

El requadre següent mostra, de manera sintètica, les modalitats de la convocatòria 2015.

PROGRAMA	MODALITAT		DURADA	
			ANUAL	PLURIENNAL
A COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT	A1	Projectes de Cooperació al Desenvolupament que incideixin positivament en els objectius estratègics i objectius específics que estableix el Pla Director.	SI	SI
	A2	Projectes de cooperació al desenvolupament que promoguin els drets fonamentals del col·lectiu LGTB.	SI	
	A3	Projectes de cooperació al desenvolupament que reforcin capacitats productives amb un enfocament especial de gènere.	SI	
	A4	Intervencions en crisis de llarga durada		SI
	A5	Intervencions en contextos d'emergència i postemergència	SI	
B COOPERACIÓ AL DESENVOLUPAMENT EN CIUTATS ESPECÍFIQUES	B1	Projectes de cooperació al desenvolupament a ciutats específiques que incideixin positivament en els objectius estratègics i objectius específics que estableix el Pla Director.	SI	SI
C EDUCACIÓ PER AL DESENVOLUPAMENT	C1	Projectes d'Educació per al Desenvolupament que incideixin positivament en els objectius estratègics i objectius específics que estableix el Pla Director.	SI	SI
	C2	Projectes d'aprenentatge i servei presentats entre una ONG i un o més centres educatius (Primària, Secundària, Batxillerat, Cicles formatius i Universitats)	SI	

Amb l'objectiu de facilitar una major alineació entre els temps d'execució dels projectes subvencionats i l'exercici pressupostari de les entitats, l'anunci de la convocatòria es va publicar en el Butlletí Oficial de la Província (BOPB) de 28 de gener de 2015.

Crèdit pressupostari

Inicialment, el pressupost consignat per a aquesta convocatòria 2015 va ser de 4.050.000 EUR. D'aquests recursos, se'n van comprometre 2.750.000 EUR per al pressupost del 2015 i 1.300.000 EUR amb càrrec a pressupost 2016, per a projectes pluriennals. En conjunt, aquests recursos van representar un increment de 400.000 EUR en relació als recursos disponibles per al 2014.

Cal tenir en compte, però, que es van aprovar, amb posterioritat, tres ampliacions de crèdit pressupostari:

- 1) 75.430,92 EUR amb càrrec a pressupost 2016 per tal de poder subvencionar alguns dels projectes pluriennals amb la totalitat del pressupost sol·licitat.

- 2) 71.225 EUR amb càrrec a pressupost 2015 i 69.680 EUR amb càrrec a pressupost 2016, amb l'objectiu que l'estimació dels recursos de reposició contra a resolució de sol·licituds inadmeses no deixés sense finançament projectes amb subvenció atorgada provisionalment.
- 3) Ampliació que va permetre finançar tots els projectes que havien assolit la puntuació mínima exigible per a obtenir subvenció (50 punts) però inicialment no havien aconseguit finançament per exhauriment de crèdit pressupostari.

Va ser possible gràcies a l'ampliació de pressupost de la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional, aprovada el 30 d'octubre pel Consell Plenari amb l'objectiu d'assolir el 0,7% dels ingressos propis de l'Ajuntament.

Com a conseqüència de les ampliacions de crèdit esmentades, l'import consignat finalment a la convocatòria passa a ser 6.204.672,05 EUR.

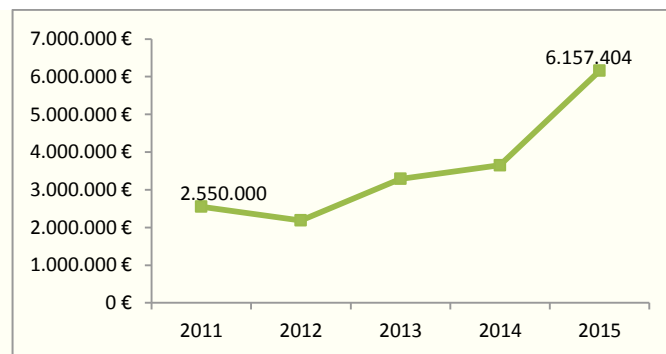
El fet que es deneguessin dos projectes per manca d'acreditació, per part de l'entitat, d'estar al corrent de les obligacions tributàries, va comportar que no s'acabés executant tot el crèdit pressupostari consignat. El pressupost 2015 executat finalment pel que fa a la convocatòria va ser 4.279.080,77 EUR.

CONVOCATÒRIA 2015	Pressupost executat convocatòria BCN 2015	
	Pagament 2015	Pagament 2016
Cooperació al desenvolupament		
A1 Anuals	663.643,32 EUR	
A1 Pluriennals	682.754,14 EUR	626.621,55 EUR
A2 Anuals	232.973,70 EUR	
A3 Anuals	280.500,28 EUR	
A4 Pluriennals	148.904,66 EUR	122.474,67 EUR
A5 Anuals	145.896,12 EUR	
TOTAL A	2.154.672,22 EUR	749.096,22 EUR
Cooperació al desenvolupament a ciutats específiques		
B1 Anuals	228.781,36 EUR	
B1 Pluriennals	521.586,02 EUR	531.814,86 EUR
TOTAL B	750.367,38 EUR	531.814,86 EUR
Educació per al desenvolupament		
C1 Anuals	677.024,79 EUR	
C1 Pluriennals	595.386,64 EUR	597.412,21 EUR
C2 Anuals	101.629,74 EUR	
TOTAL C	1.374.041,17 EUR	597.412,21 EUR
Totals	4.279.080,77 EUR	1.878.323,29 EUR
	6.157.404,06 EUR	

D'altra banda, la quantitat compromesa per a l'exercici 2015 de la convocatòria 2014 va ser 1.310.000 EUR.

Com mostra el gràfic següent, el pressupost atorgat en el marc de la convocatòria 2015 no només va continuar la tendència ascendent endegada tres anys enrere, sinó que aquest exercici va representar un increment molt important en relació amb anys anteriors (els recursos atorgats van augmentar en un 68% en relació el 2014). Aquesta evolució és fruit de la consecució del 0,7% dels ingressos propis de l'Ajuntament de Barcelona per a finançar actuacions de promoció del desenvolupament, a més de la voluntat de l'Ajuntament de promoure processos competitius per a l'assignació de subvencions.

Evolució anual de l'import atorgat. 2010-2015

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Projectes presentats i finançats

A aquesta convocatòria 2015 es van presentar un total de 97 entitats amb 145 projectes per un valor total de 10.587.963,66 EUR. D'aquests, finalment se'n van aprovar i, per tant, subvencionar, 102 (un 70% dels projectes presentats) amb un valor de 6.157.404,06 EUR (un 58% de l'import total sol·licitat).

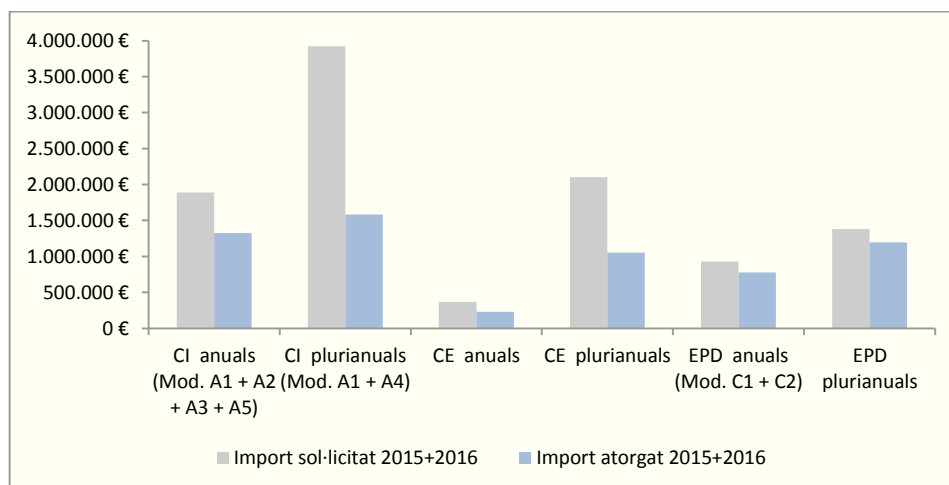
NOMBRE DE PROJECTES PRESENTATS						
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
CI anuals	47	60	58	46	38	35
CI pluriennals	35	36	36	34	24	27
CE anuals	9	9	9	8	9	7
CE pluriennals	9	10	12	17	18	14
EPD anuals	64	55	55	47	57	41
EPD pluriennals	34	22	12	22	18	21
Total	198	192	182	174	164	145

	Projectes presentats 2015	Projectes subvencionats 2015	% de projectes subvencionats
CI anuals	35	26	74,29%
CI pluriennals	27	12	44,44%
CE anuals	7	5	71,43%
CE pluriennals	14	8	57,14%
EPD anuals	41	33	80,49%
EPD pluriennals	21	18	85,71%
Totals	145	102	70,34%

Nota: CI: Cooperació Internacional; CE: Cooperació Ciutats Específiques; EPD: Educació per al Desenvolupament.
Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Pel que fa a la tipologia dels projectes finalment aprovats, la meitat (51) corresponen a la modalitat d'Educació per al Desenvolupament - EPD, seguit dels referits a Cooperació Internacional - CI (38 projectes, un 37%) i finalment de Cooperació a Ciutats Específiques - CE (13 projectes, un 13%). Pel que fa a la seva durada, el 65% són anuals, mentre que la resta (35%) correspon a projectes pluriennals. Els projectes presentats a EPD presenten les taxes d'aprovació més altes (entorn el 82%) en front dels de CI i CE, amb les taxes més baixes (61% i 62%, respectivament).

En termes pressupostaris, i d'acord amb les diverses modalitats i període d'execució dels projectes, la relació de recursos sol·licitats i finalment atorgats va ser com reflecteix el gràfic següent:

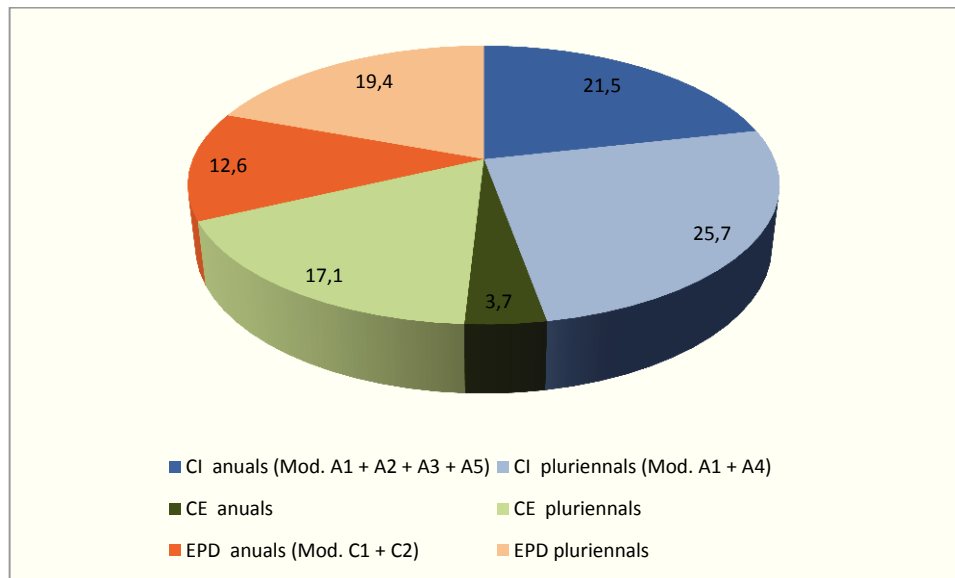

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Com es pot comprovar, els projectes referits a la modalitat CI i de caràcter pluriennal van ser els més demandats i els que van rebre finalment major pressupost.

La distribució pressupostària de la convocatòria 2015 en funció de la modalitat i la durada va resultar de la manera següent:

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Els projectes referits a CI van acumular el 47% dels recursos atorgats, seguits dels d'EPD (32%) i finalment CE (21%).

Pel que fa a la distribució geogràfica dels projectes subvencionats en aquesta convocatòria, considerant els del programa de Cooperació al Desenvolupament (CI) i el programa de Cooperació al Desenvolupament a Ciutats Específiques (CE), la regió d'Amèrica Llatina va ser la que va assolir un nombre major de projectes (23 en total, representant el 45% dels projectes finalment aprovats). L'Àfrica Subsahariana i la Mediterrània van aconseguir 10 i 17 projectes, respectivament, que representen en termes proporcionals, el 20% i el 33 %, respectivament. En termes pressupostaris, els projectes a l'Amèrica Llatina van representar al voltant del 51% dels recursos conjunts d'aquests dos programes, mentre a la Mediterrània se'n va destinar el 29% i a l'Àfrica Subsahariana, el 19%. Aquesta distribució respon, en gran mesura, al fet que la gran majoria de projectes presentats per les entitats barcelonines van posar el seu focus d'atenció en països i ciutats de l'Amèrica Llatina. La taula següent n'ofereix un resum:

	Projectes atorgats (CI + CE)	Distribució geogràfica projectes atorgats (en %)	Pressupost atorgats (CI + CE)	Distribució geogràfica pressupost atorgat (en %)
Àfrica Subsahariana	10	19,6	779.909,47 EUR	18,6
Amèrica Llatina	23	45,1	2.125.706,85 EUR	50,8
Mediterrània	17	33,3	1.220.334,36 EUR	29,2
Altres	1	2,0	60.000,00 EUR	1,4
Total	51	100	4.185.950,68 EUR	100

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Serveis de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Finalment, analitzant específicament la modalitat A1 del programa de Cooperació al Desenvolupament (CI), i l'única per a la qual s'establien a la convocatòria uns percentatges específics de distribució geogràfica dels recursos econòmics finalment atorgats, la taula següent mostra que no va ser possible complir amb aquestes fites. Tot i el desig inicial de promoure una assignació geogràfica més equilibrada, aquesta taula mostra que les capacitats

instal·lades pel que fa als actors i entitats de la cooperació catalana encara es troben molt vinculades amb els països de l'Amèrica Llatina, la qual cosa s'acaba reflectint en la quantitat i qualitat dels projectes presentats i finalment aprovats.

	Projectes presentats (A1)	Projectes atorgats (A1)	Pressupost sol·licitat (A1)	Pressupost atorgat (A1)	% Pressupost atorgat (s/ total)	% establert en la convocatòria
Àfrica Subsahariana	7	4	455.105,89 EUR	296.231,47 EUR	15,01	30
Amèrica Llatina	29	13	3.415.513,02 EUR	1.294.789,04 EUR	65,62	35
Mediterrània	6	4	542.452,88 EUR	321.998,50 EUR	16,32	30
Altres	1	1	60.000,00 EUR	60.000,00 EUR	3,04	5
Total	43	22	4.473.071,79 EUR	1.973.019,01 EUR	100	

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Pel que fa a la modalitat de Ciutats Específiques (CE), que recull propostes de projectes de cooperació al desenvolupament a ciutats específiques que incideixin positivament en els objectius estratègics i objectius específics que estableix el pla director de l'Ajuntament de Barcelona en les ciutats prioritàries definides el PD (Medellín, Maputo, L'Havana, Tànger, Tetuan, i Poblacions palestines de Cisjordània i la Franja de Gaza) a més d'altres ciutats d'intervenció preferent (Dakar, San Salvador i Sarajevo), la distribució dels recursos i projectes finalment va resultar de la manera següent:

Ciutats específiques (CE)	Projectes atorgats	Import atorgat	% (sobre total)
Gaza i Cisjordània	4	472.615,85 EUR	36,86
Dakar	1	60.000,00 EUR	4,68
L' Havana	4	435.439,55 EUR	33,96
Maputo	1	57.479,97 EUR	4,48
Medellín	1	53.330,00 EUR	4,16
San Salvador	1	158.560,87 EUR	12,37
Tetuan	1	44.756,00 EUR	3,49
Total general	13	1.282.182,24 EUR	100,00

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Pel que fa a la valoració dels projectes presentats a aquesta convocatòria, es va fer un concurs de licitadors. El primer lot, valoració de projectes del programa de cooperació internacional i ciutats específiques va ser adjudicat a l'empresa Leitmotiv amb un cost de 22.078,26 EUR. El segon lot, valoració de projectes d'Educació per al desenvolupament, va ser adjudicat a l'empresa AVALUEM, amb un cost de 14.686,89 EUR.

Seguint el mateix procediment, es van externalitzar les tasques relacionades amb el seguiment de projectes de convocatòries de subvencions anteriors. Aquestes tasques van consistir en la revisió tècnica i econòmica dels informes de seguiment i finals, i l'estudi de sol·licituds de modificacions. El contracte va ser adjudicat a l'empresa AVALUEM, amb un cost de 66.041,8 EUR.

5. Actuacions als districtes de Barcelona

Durant l'any 2015, els Districtes Municipals de la ciutat van continuar duent a terme diversos projectes de sensibilització, foment de la solidaritat ciutadana i l'educació per al desenvolupament. Des de l'Ajuntament de Barcelona s'ha donat suport a aquestes actuacions amb un pressupost de 54.020 EUR, repartits de la manera següent:

Districte	Nom de l'activitat	Import
Ciutat Vella	Sensibilització als joves en Cooperació	5.610 EUR
Gràcia	Gràcia Solidària	12.250 EUR
Horta Guinardó	Horta-Guinardó per a la Solidaritat i la Pau	10.500 EUR
Les Corts	Les Corts Coopera	9.000 EUR
Sant Andreu	Solidaritat, comerç just i cultura de la pau / Tardor Solidaria / Festa comerç just / Taula economia social / Premi solidaritat	6.500 EUR
Sant Gervasi	Festa Àfrica / Sarrià Sant Gervasi Coopera	10.160 EUR

Font: elaboració pròpia a partir de les dades recollides per la Direcció de Justícia Global i Cooperació Internacional.

Els temes considerats en cadascuna d'aquestes actuacions han estat molt diversos i aterrats a països i geografies molt variades. El desplegament per part dels districtes de la ciutat d'aquest tipus d'actuacions permet apropar als ciutadans i ciutadanes de Barcelona realitats, problemàtiques i disjuntives que tot i que poden semblar llunyanes, acaben tenint una relació més o menys directa amb les accions quotidianes de la ciutadania.

6. Avaluació i rendició de comptes i execució pressupostària

Al llarg de l'any 2015, l'Ajuntament de Barcelona ha dut a terme una sèrie d'iniciatives per avaluar i millorar l'impacte de les seves actuacions, així com d'altres per a avançar en la seva rendició de comptes i en l'efectivitat de l'execució pressupostària.

A nivell de funcionament general, cal començar destacant la consolidació de la Base dades interna com a eina bàsica per a la gestió de projectes i el seu seguiment pressupostari. Així mateix, permet donar un seguiment adequat al grau d'assoliment dels compromisos fixats en el Pla Director i facilitar als grups municipals, entitats i persones interessades tota la informació referent a les actuacions endegades. D'altra banda, mitjançant una contractació externa, s'ha portat a terme una classificació documental, indexació i triatge de l'arxiu d'expedients dels projectes subvencionats a les convocatòries de subvencions del període 2006 a 2012.

De forma més concreta, en l'àmbit de l'Acció Humanitària i les Emergències, arran de la reflexió encarregada l'any 2014 a un consultor expert per identificar la millor manera sobre com intervenir en aquests àmbits ateses les característiques pròpies de la cooperació municipal barcelonina, es van establir dues noves modalitats en la convocatòria 2015: Intervencions en crisis de llarga durada i intervencions en contextos d'emergència.

En l'àmbit de l'Educació per al Desenvolupament, durant l'any 2015 es va materialitzar aquest nou enfocament en les eines de la convocatòria pública de subvencions, és a dir, en els formularis de sol·licitud de la modalitat genèrica d'Educació per al desenvolupament (C1) i en la definició dels criteris de valoració. Així mateix, es va iniciar la formació sobre Teoria del Canvi a les entitats.

D'altra banda, s'ha continuat impulsant la modalitat d'Aprenentatge i Servei (APS), iniciativa que pretén alinear la comunitat educativa i les entitats del tercer sector perquè els joves no només estiguin exposats a d'altres realitats sinó que hi interactuin amb l'objectiu de transformar-la. Més concretament, s'ha consolidat com a modalitat específica a la convocatòria de subvencions i s'ha reforçat l'espai de formació a entitats. Així mateix, cal destacar l'elaboració de la guia d'APS i la posada en marxa de l'avaluació del procés d'implementació dels projectes d'APS. Aquesta metodologia educativa parteix de la necessitat de vincular l'aprenentatge de l'alumnat més enllà de l'escola. Això significa incorporar l'entorn de l'escola i el barri com un espai educatiu, i amb capacitat de formació i transformació. L'aplicació d'aquesta metodologia fomenta que els i les estudiants de primària, secundària, batxillerat, cicles formatius, universitats i l'educació en el lleure puguin aplicar els seus aprenentatges a la comunitat a partir de la implicació en un projecte que respon a una necessitat social, per a la comunitat, etc. a les entitats i associacions, en aquest cas, de cooperació al desenvolupament i solidaritat internacional.

Finalment, convé destacar el suport que des de l'Ajuntament de Barcelona s'ha donat a l'elaboració d'un estudi, en col·laboració amb el FCCD, per a analitzar i concretar els criteris d'aplicació del 0,7% dels ingressos propis municipals a cooperació al desenvolupament. L'aplicació d'aquesta fita és crucial per a la implementació de la cooperació com a política pública.